

EL DRET A L'HABITATGE EN L'ÀMBIT AUTONÒMIC: NORMATIVA I POLÍTICA PÚBLICA A CATALUNYA

Dr. Juli Ponce Solé

ODESC

ICAB, 23 febrer 2011

UNIVERSITAT DE BARCELONA

PREVI: RECURSOS ELECTRÒNICS GRATUÏTS SOBRE GESTIÓ ADMINISTRATIVA I HABITATGE (PERSPECTIVES LEGAL, ECONÒMICA, POLÍTIQUES PÚBLIQUES I BONES PRÀCTIQUES)

- A banda de les pàgines generals d'institucions públiques conegudes (ex. Ministeri habitatge, Ajuntaments, etc):
 - <http://www20.gencat.cat/portal/site/habitatge-menutitem.35ca9f690c479eb76167dd21b0c0e1a0/?vgnextoid=393ef5b34baec210VgnVCM2000009b0c1e0aRCRD&vgnnextchannel=393ef5b34baec210VgnVCM2000009b0c1e0aRCRD&vgnnextfmt=default>
 - -http://www.bcn.cat/consorcihabitatge/ca/consell_habitatge.html
 - -<http://www10.gencat.net/ptop/AppJava/cat.areas/cutat/barris/index.jsp> :
 - Aplicació de la llei “de barris”
 - - <http://www.aetu.es/>
 - -http://www.larevistactesc.cat/llistat_tema.asp?tema=11
 - -<http://www.ub.es/geocrit/menu.htm> : ofereix accés a diverses revistes
 - electròniques gratuïtes amb continguts sobre urbanisme i habitatge. <http://www.ub.es/geocrit/biblio3w.htm>
 - <http://www.ub.es/geocrit/sv-pre.htm>
 - <http://www.ub.es/geocrit/sn-pres.htm>
 - <http://www.ub.es/geocrit/revis.htm>
 - <http://www.ub.es/geocrit/aracne.htm#inicio>
 - -<http://habitat.aq.upm.es/>
 - -<http://www.urcosos.net>
 - -<http://www.eukn.org/espana/index.html>
 - -<http://siu.vivienda.es/portal/>
 - -<http://www.ekitenthinking.org/ekiten-thinking>
 - -<http://www.integration.eu/>
 - -<http://www.oberaxe.es/>
 - – PROYECTO *BUILDING INCLUSION*, Documents finals consultables a http://www.eukn.org/eukn/themes/Urban_Policy/Social_inclusion_and_integration/Integration_of_social_groups/building-inclusion_1237.html
 - http://buildinginclusion.oberaxe.es/es/publicdocuments/?type_id=1
- LLIBRES:**
- -<http://www.urcosos.net/articulos/el%20dcho%20a%20la%20vivienda%20en%20el%20sXXI%20index%20i%20proleg.pdf>
 - -http://www.gencat.cat/drep/iea/pdfs/IEA_67.pdf

- Bones pràctiques nacionals i internacionals
- Aspectes relatius a la Política i l'Economia
- Aspectes relatius a la Gestió Pública i al desenvolupament de polítiques públiques
- **Aspectes jurídics: principi de legalitat i importància de la Llei**
- Aspectes socials
- Aspectes econòmics
- Aspectes demogràfics
- Aspectes acadèmics

- INDEX

1.- LA SITUACIÓ ABANS DE LA LDH DE 2007. L'IMPACTE DE L'EAC DE 2006

2.- ALGUNES REFLEXIONS GENERALS SOBRE LDH DE 2007

2.1 EL PROJECTE DE LLEI I EL DICTAMEN 282, DE 29 DE NOVEMBRE DE 2007, DEL CONSELL CONSULTIU

(<http://www.cconsultiu.cat/servlets/generaPDF?iddict=D282&idlleng=1>)

2.2 L'ESTATUT, LA STC 31/2010, de 28 de juny I EL DRET A L'HABITATGE

2.3 LA SINGULARITAT DE LA LDH EN EL PANORAMA AUTONÒMIC COMPARAT

3.- REPÀS GENERAL A LA LDHC

4. LA LDHC DAVANT L'ACTUAL SITUACIÓ: INSUFICIÈNCIES I PERSPECTIVES DE PERFECCIONAMENT.

1.-LA SITUACIÓ ABANS DE LA LDH DE 2007. L'IMPACTE DE L'EAC DE 2006

- Art. 140 CE
- Arts. 25.1 i 2, 28 LBRL
- Arts. 66.3.d, 71.1.d DL català 2/2003
- Ens supramunicipals, art. 31 LBRL, Llei 6/1987, de 4 d'abril, d'organització comarcal.
- Legislació urbanística
- Llei catalana d'habitatge de 1991
- Llei 23/1983, de 21 de novembre:
 - Desenvolupament de l'ordenació del territori a Catalunya.
 - Nous Plans Territorials Parcial i Plans Directors Territorials i habitatge: STS de 20 de febrer de 2003
- Estatut d'Autonomia de 2006

- **EAC 2006: multiplica per sis les referències a l'habitatge**
 - Arts. 26, 47, 137
 - Art. 84.2 b
 - Els governs locals de Catalunya tenen en tot cas competències pròpies sobre les matèries següents, en els termes que determinin les lleis:
 - La planificació, la programació i la gestió d'habitatge públic i la participació en la planificació en sòl municipal de l'habitatge de protecció oficial.
 - Capítol VI, del Títol II, especialment,
 - 84.3
 - La distribució de les responsabilitats administratives en les matèries a què fa referència l'apartat 2 entre les diverses administracions locals ha de tenir en compte llur capacitat de gestió i es regeix per les lleis aprovades pel Parlament, pel principi de subsidiarietat, d'acord amb el que estableix la Carta europea de l'autonomia local, pel principi de diferenciació, d'acord amb les característiques que presenta la realitat municipal, i pel principi de suficiència financera.
 - 88
 - Les lleis que afecten el règim jurídic, orgànic, funcional, competencial i financer dels municipis han de tenir en compte necessàriament les diferents característiques demogràfiques, geogràfiques, funcionals, organitzatives, de dimensió i de capacitat de gestió que tenen.

2.-ALGUNES REFLEXIONS GENERALS SOBRE LDH DE 2007

2.1 EL PROJECTE DE LLEI I EL DICTAMEN 282, DE 29 DE NOVEMBRE DE 2007, DEL CONSELL CONSULTIU

190 pàgines en total (89 de vots particulars, 5 en total)

Conclusió: el projecte era respectuós amb la distribució competencial establerta a la CE i a l'EAC. Matisació respecte a art. 76.4 (Fons de solidaritat urbana, remissió).

2.2 L'ESTATUT, LA STC 31/2010, de 28 de juny I EL DRET A L'HABITATGE

2.3 LA SINGULARITAT DE LA LDH EN EL PANORAMA AUTONÒMIC COMPARAT

3.- REPÀS GENERAL A LA LDHC

- 1. Concepte d'habitatge(s) i parc d'habitatge
- 2. Dret a l'habitatge, sostenibilitat ambiental, cohesió social: Solidaritat Urbana
- 3. La connexió de l'habitatge amb altres drets i polítiques públiques (dret a la ciutat): l'exemple de l'escola.
- 4. El servei d'interès general d'habitatge: els habitatges dotacionals.
- 5. Vinculació de l'ús residencial del sòl als continguts socials de la política d'habitatge: en especial, reserves de sòl per habitatge protegit
- 6. Dret a l'habitatge i funció social de la propietat: desocupació, sobreocupació, infrahabitatge
- 7. Dret a l'habitatge i expropiació
- 8. Conservació i rehabilitació
- 9. Lluita contra la discriminació residencial i l'assetjament immobiliari
- 10. Registres administratius: Registre de sol·licitants i adjudicació habitatge protegit
- 11. El model administratiu i les competències locals

2. Dret a l'habitatge, sostenibilitat ambiental, cohesió social: Solidaritat Urbana

- Obligació jurídica pública de resultat derivada del dret a l'habitatge (arts. 73 i ss. LDH). Controlable mitjançant acció pública (art. 6 LDH). Excursus sobre l'habitatge com un dret subjectiu típic o actiu.
- Inspiració francesa: art. L-302 *Code de la Construction et de l'habitation*. Diferència important: mecanisme francès es basa en àmbit metropolità. Avenços cap a àrea metropolitana de Barcelona.

- Obligació jurídica pública municipis de +5000 habitants i capitals de comarca: tenir en un termini de 20 anys un mínim del 15% dels habitatges principals existents dedicats a polítiques socials (art. 74). Obligació jurídica pública de crear i mantenir un cens (art. 75, manca reglament).
- Consell Consultiu, dictamen 282/2007: no vulneració autonomia local (en similar sentit, a França, Dictamen de 2000 del *Conseil Constitutionnel* en relació a lliure administració ens locals)
- Subobjectius: cada cinc anys: no menys del 25% dels habitatges que manquin per assolir l'objectiu final.
- Conseqüències incompliment municipal: penalització econòmica (manca reglament), que integrarà un fons específic. Dictamen Consell Consultiu: cada municipi ha de rebre, com a mínim, el mateix que aporti al fons, per que respecti autonomia municipal (imposa interpretació del projecte, causa canvi a la llei en tal sentit).
- Dades existents: Pacte Nacional d'Habitatge, Annex IV “necessitats d'habitatge social en compliment del precepte de solidaritat urbana”

UNIVERSITAT DE BARCELONA

3. La connexió de l'habitatge amb altres drets i polítiques públiques (dret a la ciutat): l'exemple de l'escola.

- L'art. 48.1 de la Llei catalana 12/2009 d'educació, dins d'un ventall de les diverses mesures que preveu en aquest precepte, preveu mesura nova i específica contra la segregació escolar
- “Coresponsabilització de tots els centres en l'escolarització d'alumnes
- 1. Els centres del Servei d'Educació de Catalunya han de participar en l'adequada i equilibrada escolarització dels alumnes amb necessitats educatives específiques i s'han de comprometre a fomentar la pràctica de la inclusió pedagògica. **A aquests efectes, l'Administració educativa ha d'establir territorialment la proporció màxima d'alumnes amb necessitats educatives específiques que poden ésser escolaritzats en cada centre en l'accés als nivells inicials de cada etapa** i, si escau, la reserva de llocs
- escolars que, com a mínim, cal destinar-los. Aquesta reserva es pot mantenir fins al final del període de preinscripció i matrícula, el qual no pot anar més enllà de l'inici de curs.”
- Les polítiques públiques d'habitatge i urbanisme són també polítiques públiques educatives, amb incidència sobre el dret a l'educació en condicions d'igualtat, en la seva vessant territorial i vinculada al dret a la ciutat.

HABITATGE ASSEQUIBLE/ÀREES D'INFLUÈNCIA/PES DEL DOMICILI EN LA MATRICULACIÓ

4. El servei d'interès general d'habitatge: els habitatges dotacionals.

- L'art. 4 de la LDH i els arts. 9.2 CE, 4 i 47 EAC): acció positiva
- Llei d'urbanisme de Catalunya, art. 34.3, LDH, arts. 18, 74 i 81.1).

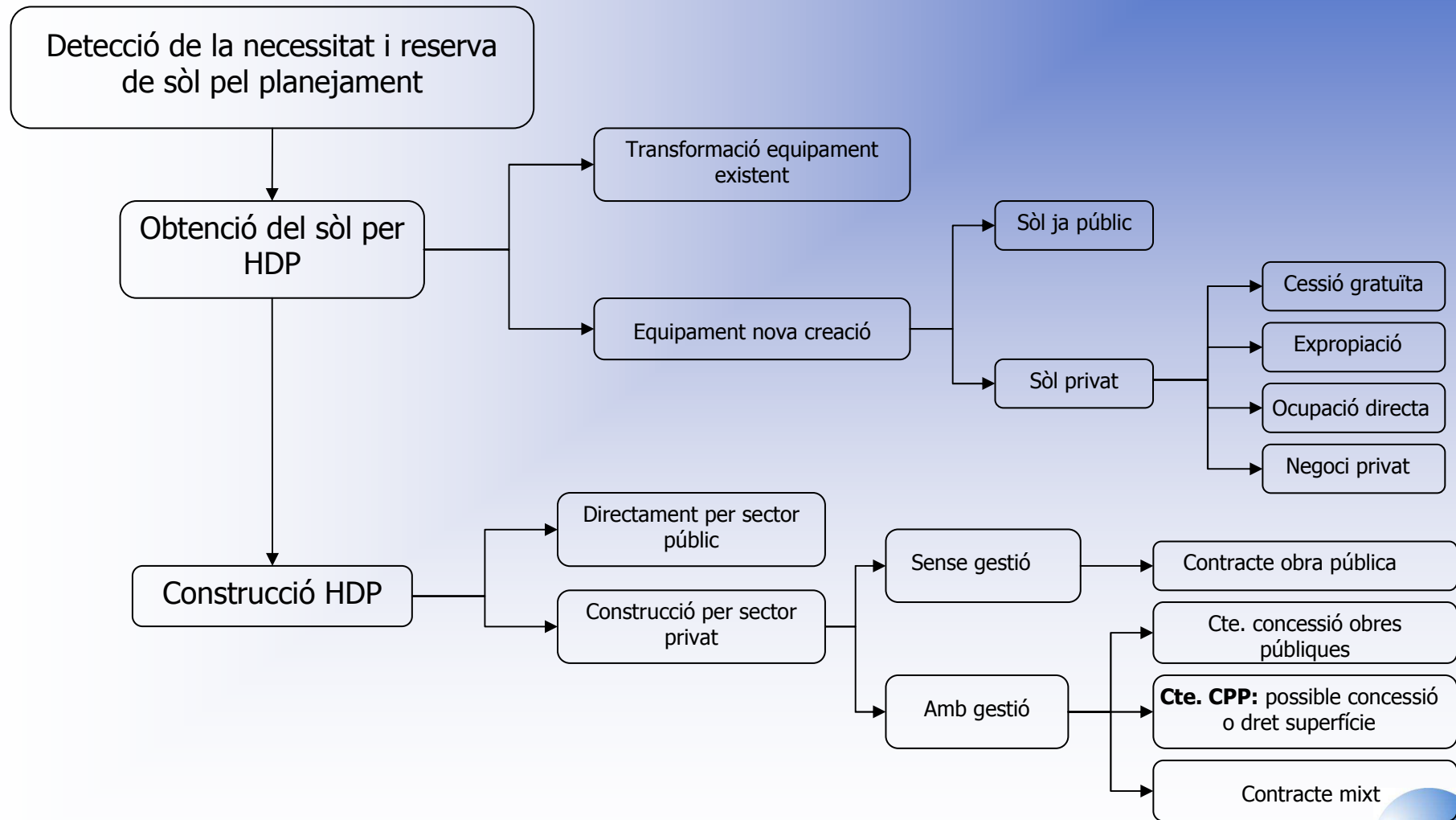
» Imatge: habitatge dotacional públic, Barcelona, Font: Ruisánchez Arquitectes

- Naturalesa jurídica: és un tipus específic d' habitatge (art. 3, ap. j LDH: en contra, circular interpretativa Sec. Habitatge de 29/01/09), no es habitatge protegit , arts. 77 i ss. (Decret Català 152/2008: allotjaments col·lectius protegits (?), Real Decreto 2066/2008, Pla Estatal: *alojamientos protegidos*). Sempre domini públic.
- És jurídicament exigible la seva reserva pel planejament urbanístic local (art. 18 LDH i 69.3 RLUC), llevat de justificació expressa en memòria social (controlable per principis d'interdicció arbitrarietat, proporcionalitat, igualtat – no segregació, art. 9.7 llei urbanisme – i bona administració).
- Diverses vies d'adquisició del sòl (reconversió o substitució equipaments preexistents o creació ex novo)
- Construcció HDP: paper de la col·laboració públic-privada

Fases fins a construcció dels HDP

5. Vinculació de l'ús residencial del sòl als continguts socials de la política d'habitatge: en especial, reserves de sòl per habitatge protegit

1. Directrius per al planejament urbanístic respecte dels habitatges (art. 16)

1. Evitació dispersió
2. Mixitat d'usos
3. Prohibició *gated communities*

Imatge: "Ciudades y Muros", Enríquez, J.A., *Scripta Nova*

revista electrónica de geografía y ciencias sociale

UB. vol. XI, núm. 230, 2007, Lloc: Ciudad Juárez, ,Font: Archivo de investigación Comunidades Cercadas, 2005.

UNIVERSITAT DE BARCELONA

2. La discrecionalitat dels municipis en relació al percentatge de reserves. El paper del Pla Territorial Sectorial: Dictamen del Consell Consultiu

Imatge: Barcelona i part de la seva àrea metropolitana

3. Possibles reserves en Sól Urbà Consolidat. Renovació urbana, Llei 2/2004 i necessitat de completar enfoc. El Dictamen del Consell Consultiu.

Imatge: La Catalana, el Besòs, anys 70, Font: Arxiu municipal de Sant Adrià de Besòs

UNIVERSITAT DE BARCELONA

6. Dret a l'habitatge i funció social de la propietat: desocupació, sobreocupació, infrahabitatge

- Sobreocupació, definició: art. 3, e. Incompliment funció social propietat: art. 5.

Pis pastera a Madrid

- DT 1ª LDH: aplicació temporal Decret 259/2003 (aprox. *Ratio* de 10 m² per persona). Aprovació del Decret 55/2009 de condicions d'habitabilitat de 2009. Capacitat local per fixar normes de qualitat més exigents (art. 22.6 LDH).
- No consideració explotació econòmica hospedatge.
- Excepció: art. 3,e. Vincles de parentiu. Excepció de l'excepció: incompliment manifest de condicions exigibles de salubritat i higiene o problemes greus de convivència.

- Mitjans prova: art. 41. Els drets en joc: protecció de dades de caràcter personal i inviolabilitat del domicili.
- Reaccions jurídiques, art. 43:
 - Declaració àrees tanteig i retracte (art. 15) i àrees de conservació i rehabilitació (arts. 36 i 37). Dictamen Consell Consultiu.
 - Restitució habitabilitat, mitjançant execució subsidiària obres de reparació necessàries.
 - Exercici potestat sancionadora: art. 123.1 LDH infraccions molt greus. El joc propietaris, arrendataris i ocupants.
 - Exercici potestat expropiatòria (43.3 LDH)
 - Mesures d'acolliment afectats.

9. Lluita contra la discriminació residencial i l'assetjament immobiliari

- Els antecedents als EEUU (*Fair Housing Act*) i les Directives antidiscriminació de la UE. El problema de la discriminació residencial.
- La transposició estatal, Llei 62/2003
- Arts. 45 i ss. LDH: discriminació directa, indirecta, assetjament immobiliari i ajustaments raonables: la seva aplicació també a l'àmbit urbanístic. La STS de 11 de desembre de 2003.
- Càrrega de la prova i legitimació processal.
- Tipificació com a infraccions molt greus: art. 123.2, a. Relació entre la via administrativa i la via penal: *bis in idem?*

10. Registres administratius: Registre de sol·licitants i adjudicació habitatge protegit

- La remissió en blanc de la llei d'habitatge de 1991 i la situació preexistent a la LDH.
- Antecedents autonòmics.
- La LDH i l'efectivitat del dret a l'habitatge mitjançant els procediments administratius. Decret 166/2009, de 19 de maig, pel qual es regulen el Registre de Sol·licitants d'Habitatges amb Protecció Oficial de Catalunya i els procediments d'adjudicació dels habitatges amb protecció oficial (DOGC núm. 5419, de 13 de juliol de 2009)
- Fora del Registre, no és possible ser adjudicatari (llevat excepcions: absència ingressos mínims o manca de "capacitat d'obrar", que es deriven a serveis socials)
- Possibilitat registres municipals: art. 93. Possibilitats ordenances locals i procediments adjudicació.
- Posada ja en marxa del Registre del Consorci de l'Habitatge de Barcelona:

<http://www.registrehabitatgebcn.cat>

I de Catalunya:

<http://www.registresollicitants.cat/registre/>

PROCEDIMENTS ADJUDICACIÓ LDH (*El derecho de la vivienda en el siglo XXI*, Marcial Pons, 2008, pag. 725):

1 Primera transmisión.

1.1 Características personales determinantes del criterio de selección de las personas adjudicatarias.

1.1.1 Cupo general.

1.1.2 Cupos especiales.

1.2 Características del suelo donde se haya ubicada la vivienda de protección oficial a adjudicar.

1.2.1 Sobre suelos cuya calificación urbanística obliga a la construcción de viviendas de protección oficial.

1.2.1.1 Adjudicación por promotores públicos.

1.2.1.2 Adjudicación por promotores privados.

1.2.1.2.1 Gestión por cuenta propia del promotor privado o por la Administración.

1.2.1.2.2 Opción del promotor privado, si realiza la gestión por cuenta propia, de reserva del 30% de las viviendas para ser adjudicadas en el régimen del artículo 103.

1.2.1.2.3 La gestión de la adjudicación en función de las elecciones efectuadas por el promotor privado: el límite jurídico de que la actividad procedimental que implique ejercicio de potestades públicas deba ser desarrollada por las administraciones.

1.2.1.3 Adjudicación por sociedades cooperativas de viviendas.

1.2.2 Sobre suelos cuya calificación urbanística no obliga a la construcción de viviendas de protección oficial.

1.2.2.1 Adjudicación por promotores privados.

1.2.2.2 Adjudicación por sociedades cooperativas de viviendas.

2 Segundas transmisiones.

3. Inaplicación de los procedimientos de adjudicación formalizados en la Ley.

- Aspectes a considerar:
 - Combinació criteris en regulació legal: s'ha d'ubicar HPO a adjudicar, tipus d'adjudicatari i classes d'adjudicador. Si es tracta de privats en s'ha de qualificar per HPO, llavors la llibertat és màxima, sempre respectant, però, el límit de que adjudicatari han de constar en el Registre de sol·licitants.
 - Empadronament i garantia legal de la concurrència pública i igual: antecedents (Síndic de Greuges, STSJ País Basc de 17 de setembre de 2003, discriminació).
 - Solució LDH: hi ha límit explícit només en cas de lloguer, màxim 3 anys. No en cas de compra (però no és una carta blanca: controls jurídics). Però habilita a PTSH per a limitar el número de persones empadronades que el municipi vulgui establir (art. 100.2).

Sorteig de 108 habitatges entre 755 sol·licitants en una població catalana , 2008

- Diversitat urbana i mixtura social: art. 86.1, 100.3 LDH. Entre discriminació i accions positives.
 - Contingents generals: 100.3 LDH, sorteig amb blocs per equilibris entre “grups de interès”. Decisió Comité Europeu de Drets Socials (vetlla per Carta Europea e Drets Socials) de 5/12/2007: accepta barreja social, però condemna a França per la pràctica seguida.
 - Quotes nacionals/estrangers?
 - Contingents especials: mínim 10%, baremació.

11. El model administratiu i les competències locals

EL TÍTOL I DE LA LLEI (arts. 7,8,9): competències locals (art. 8).

- Capacitat de subscriure convenis i concertar actuacions i polítiques pròpies d'habitatge en el marc de plans locals i supralocals
- Possibilitat de sol·licitar creació de consorcis o oficines locals d'habitatge per a la gestió conjunta de funcions i serveis vinculats a l'habitatge.
- Principi de subsidiarietat i habitatge (art. 7.1)
- Coordinació (art. 7.1, 7.2): l'art. 86.4 i les possibilitats de control autonòmic en matèria d'habitatge quan estiguin en joc interessos supralocals.
- Proporcionalitat (art. 7.3)
- Diferenciació i suficiència financera (arts. 84.3 i 88 EAC) a la LDH
- Governança i habitatge

Possibilitat municipal de crear tipus específics d'habitatge protegit? El paper de les ordenances locals.

- La STS de 25 de maig de 2004,
- L'exemple del País Basc
- La Disposició Addicional 5na de la LDH.

Qualitat del parc immobiliari i rehabilitació i renovació urbana: paper de les ordenances locals

- Emissió ordres d'execució per municipis (art. 38 LDH)
- Possibilitat de celebrar convenis de rehabilitació (39 LDH)
- Ordenances municipals per la IT d'Habitatges (art. 28 LDH).

- Fixació normes qualitat més exigents: art. 22.6 LDH).
- Cèdula d'habitabilitat (arts. 26 i 27): la seva consideració com a autorització administrativa de funcionament.

- **Àmbit sancionador (competències locals sancionadora)**
 - Competència sancionadora:
 - Art. 131: 250.001 – 500.000 euros (municipis +100.000 habitants); 25.001-250.000 euros (municipis + 5000 habitants); 1-25.000 euros (municipis fins a 5.000 habitants).
 - Cap municipi té competència si es tracta de més de 500.000 euros. Art. 130.5 i 6: subsidiarietat, col·laboració i subrogació per inactivitat.
 - Àmbit ordenances locals tipificació infraccions i sancions: la jurisprudència del TC i del TS.
 - Problema de la manca de tipificació com a infracció administrativa del sobrepreu: 84.3, 114 LDH

- **4.- LA LDHC DAVANT L'ACTUAL SITUACIÓ: INSUFICIÈNCIES I PERSPECTIVES DE PERFECCIONAMENT.**
 - PAPER RELLEVANT ENS LOCALS: TENIM EL *KNOW HOW* I LES CAPACITATS DE GESTIÓ NECESSÀRIES? EL QUE ÉS EN JOC...
 - FUTURS DESENVOLUPAMENTS: LA MODIFICACIÓ DE LA LBRL (i de la legislació local catalana...) I LA INCLUSIÓ DE L'ALLOTJAMENT COM UN SERVEI MÍNIM OBLIGATORI MUNICIPAL.
 - ESPANYA I LA NECESSÀRIA RATIFICACIÓ DE LA CARTA SOCIAL EUROPEA REVISADA DE 1996 I DEL SEU PROTOCOL DE RECLAMACIONS COL·LECTIVES DE 1995.
 - LDH I DESENVOLUPAMENT REGLAMENTARI
 - LDH I COBERTURA FINANCERA
 - REFORÇAMENT PEL LEGISLADOR CATALÀ DE L'HABITATGE COM UN DRET SUBJECTIU SEGUINT LES PASES EUROPEES: ESTABLIMENT DE TERMINIS PER A DISPOSAR D'UN ALLOTJAMENT (ESPECIAL ATENCIÓ A GRUPS SINGULARMENT VULNERABLES) I DE REACCIONS EN CAS D'INCOMPLIMENT

UNIVERSITAT DE BARCELONA

Il·lustració en la primera edició de 1516 de la “Utopía” de Tomás Moro (1478-1535).

MOLTES GRÀNCIES!!

<http://www.urcosos.net>

- Dr. Juli Ponce Solé
- Doctor en derecho, ha sido acreditado para Catedrático y es profesor titular de Derecho Administrativo en la Universidad de Barcelona, donde desde 2008 ejerce como Vicedecano de Relaciones Institucionales. Ha sido director de la Escuela de Administración Pública de Cataluña (<http://www20.gencat.cat/portal/site/eapc>) y *visiting professor* en la Universidades de Denver, Georgia State y Sheffield. Es miembro de la European Network For Housing Research (www.enhr.ibf.uu.se) y del European Group of Public Law (www.eplc.gr). Sus líneas de investigación se orientan básicamente hacia el estudio del Derecho Administrativo (con especial atención al derecho a una buena administración y sus numerosas implicaciones respecto a distintas instituciones jurídicas), del Derecho Urbanístico y del Derecho de la Vivienda. Es autor o coordinador de diversas monografías y de numerosos artículos publicados en revistas españolas, europeas, hispanoamericanas y norteamericanas. Para más información, www.urcosos.net
- Bibliografía
- Una lista más completa de trabajos en materia de vivienda (y en otros ámbitos) es consultable en:
- <http://dialnet.unirioja.es/servlet/busquedadialnet?lib=1&t=ponce+sol%C3%A9&td=todo>
- Algunos de los trabajos a continuación citados son consultables total o parcialmente de forma gratuita en www.urcosos.net
- -PONCE, J. “Anàlisi sobre la situació de l’habitatge a Manlleu: conclusions i suggeriments”, a *Habitatge assequible i segregació residencial: el cas de Manlleu*, Ajuntament de Manlleu, 2010, pp. 64 i ss.
- -(Amb D. SIBINA) “L’adjudicació d’habitatges públics com a eina per assegurar la mixtura i la cohesió social”, a *Habitatge assequible i segregació residencial: el cas de Manlleu*, Ajuntament de Manlleu, 2010, pp. 226 i ss.
- -“Affordable Housing and Social Mix: A Comparative Approach”, *Journal of Professional Issues in Engineering Education & Practice*, FEBRUARY 2010, pp. 31-41
(<http://scitation.aip.org/getabs/servlet/GetabsServlet?prog=normal&id=JLADAH000002000001000031000001&idtyp e=cvips&gifs=yes&ref=no>)
- -"Housing discrimination and minorities in European cities: the Catalan Right to Housing Act 2007", *International Journal of Law in the Built Environment*, 2010, Vol. 2 Iss: 2, pp.138 – 156
- <http://www.emeraldinsight.com/journals.htm?articleid=1865383&show=abstract>

- -(Coord) *Dret a l'habitatge i servei públic d'allotjament català?: el desplegament de la llei del dret a l'habitatge de Catalunya i els problemes de constitucionalitat de determinades actuacions estatals*. Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació, Institut d'Estudis Autonòmics , 2009 (consultable gratuïtament en:
 - http://www.gencat.cat/drep/iea/pdfs/IEA_67.pdf
- -“ El Derecho a la Vivienda de las Personas sin Hogar y el Tercer Sector en España: Derecho y *Lobbying*”, *Milhistorias*, núm. 17, abril,2009, pp. 30-36 (Consultable gratuïtament en:
 - <http://www.fundacionrais.org/ficheros/ficheros/330/Milhistorias%20Derecho%20a%20la%20Vivienda.pdf>)
- - “La competencia en materia de vivienda a la luz del nuevo estatuto de autonomía de cataluña y de la ley catalana 18/2007, de 28 de diciembre, del derecho a la vivienda”, *REAF*, núm. 7, octubre 2008, p. 145-195 (Consultable gratuïtament en:
 - http://www10.gencat.cat/drep/binaris/rea7_Ponce_tcm112-86274.pdf)
- -(coord. con D. Sibina) *El Derecho de la Vivienda en el Siglo XXI: sus relaciones con la ordenación del territorio y el urbanismo. Con análisis específico de la Ley catalana 18/2007, de 28 de diciembre, en su contexto español, europeo e internacional*, Marcial Pons, 2008 (índice y prólogo consultables gratuïtament en:
 - <http://www.urcosos.net/articulos/el%20dcho%20a%20la%20vivienda%20en%20el%20s%20XXI%20index%20i%20proleg.pdf>)

- -(Coord. con I. ORTIZ DE URBINA) *Convivencia ciudadana, seguridad pública y urbanismo*. Fundación Democracia y Gobierno Local/Diputació Barcelona, 2008.
- -*Derecho urbanístico, vivienda y cohesión social y territorial*, Marcial Pons, Madrid, 2006.
- - (Ed), *Land Use Law, Housing and Social and Territorial Cohesión*, RMLUI, University of Denver, 2006.
- - “Derecho, apertura de lugares de culto y libertad religiosa. A propósito de la sentencia del Tribunal Europeo de Derechos Humanos de 24 de junio de 2004, caso Vergos contra Grecia”, *Revista Cidob d'afers internacionals* 77 (Consultable gratuitamente en:
<http://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=2797505>)
- -*Segregación escolar e inmigración. Contra los guetos urbanos: Derecho y Políticas públicas*, CEPC, 2006, Madrid.
- -“Sociedades pluriculturales y Administraciones Locales: inmigración, diversidad y convivencia en las ciudades. Reflexiones jurídicas”, *Cuadernos de Derecho Local*, núm. 11, 2006
(Consultable gratuitamente en:
http://www.eukn.org/Spain/es/Biblioteca_e_inclusi%C3%B3n_e_integraci%C3%B3n_social/Inclusi%C3%B3n_social/Sociedades_pluriculturales_y_administraciones_locales_inmigraci%C3%B3n_diversidad_y_convivencia_a_las_ciudades_Reflexiones_jur%C3%ADdicas)
- -"Una reflexión desde el derecho urbanístico sobre las modernas sociedades pluriculturales y pluriconfesionales", *Revista de Derecho Urbanístico y Medio Ambiente*, núm. 215, enero-febrero 2005.
- - “Algunas reflexiones sobre la competencia en materia de vivienda y las tendencias actuales en su ejercicio”, en Informe de las Comunidades Autónomas 2004, IDP
(Consultable gratuitamente en:
http://www.idpbarcelona.net/docs/public/iccaa/2004/segunda_parte/Monograficos/41_jponce.pdf)
- - “Solidaridad, cohesión social y Derecho público: a propósito de las reservas legales de vivienda protegida como instrumento de desarrollo urbanístico sostenible”, en AA.VV. *Diversidad y convivencia en las ciudades*, Fundació Carles Pi i Sunyer-CEMCI-UIM, Barcelona, 2004.
- -“ Land Use Law, Liberalization, and Social Cohesion Through Affordable Housing in Europe: The Spanish Case”, *The Urban Lawyer*, 2004, Spring , volume 36, number 2, pages 322-331
- -*Poder Local y Guetos Urbanos*, INAP-Fundació Pi i Sunyer, Madrid, 2002 (disponible en Google Académico:
<http://scholar.google.es/schhp?hl=es>)
- -*Deber de buena administración y derecho al procedimiento administrativo debido. Las bases constitucionales del ejercicio de la discrecionalidad y del procedimiento administrativo*, Lex Nova, Valladolid, 2001.
- -*Discrecionalidad urbanística y autonomía municipal*, Civitas-Escola de Administració Pública de Catalunya, 1996.